

[Начало](#) > ... > [Семейноправни Въпроси И Наследство](#) > [Имущество При Брак И Гражданско Партньорство](#) > [Режими На Имуществени Отношения](#) > [Latvia](#)

Режими на имуществени отношения

Съдържание,
предоставено от

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Има ли законов режим на имуществени отношения между съпрузи в тази държава членка? В какво се състои той?

В Латвия режимите на имуществени отношения между съпрузи се уреждат от раздел I („Законови имуществени режими между съпрузи“), подглава 4 („Имуществен режим между съпрузи“), част първа („Семейно право“) от латвийския Граждански кодекс (*Civillikums*), по-специално членове 89—110 от него.

Всеки от съпрузите запазва имуществото, което му е принадлежало преди брака, както и имуществото, което той/тя придобива по време на брака като отделно собствено имущество. Всичко, придобито по време на брака от съпрузите съвместно или от един от тях, но чрез ресурсите и на двамата съпрузи или чрез съдействие от другия съпруг, представлява съвместното имущество на двамата съпрузи; в случай на неяснота, се приема, че това имущество принадлежи едновременно на двамата съпрузи.

По време на брака всеки от съпрузите има право да управлява и използва цялото си собствено имущество — както имуществото, което е притежавал преди брака, така и имуществото, придобито по време на брака. Съпрузите управляват и се разпореждат със съпругеската имуществена общност съвместно, но със съгласието на двамата съпрузи това имущество може да се управлява и отделно от единия от тях. Разпореждането с това имущество от страна на единия съпруг изисква съгласието на другия съпруг.

Отделното имущество на всеки от съпрузите включва по-специално:

1. имущество, притежавано от даден съпруг преди брака, или имущество, което двамата съпрузи с договор са определили като отделно имущество;
2. вещи, които служат за лична употреба на един от съпрузите или са необходими за неговата/нейната независима работа;
3. имущество, придобито безвъзмездно от един от съпрузите по време на брака;
4. доход от отделното имущество на даден съпруг, който не е предназначен за нуждите на семейството или на съвместното домакинство;
5. имущество, което заменя имуществото, посочено в параграфи 1—4 по-горе.

Тежестта на доказване, че конкретно имущество е отделно, носи съпругът, който твърди това. Обстоятелството, че недвижима вещь представлява отделно имущество на единия съпруг, се вписва в Поземления регистър.

2 Как могат съпрузите да организират своя режим на имуществени отношения? Какви са формалните изисквания в този случай?

Съпрузите могат да установяват, изменят или прекратяват имуществените си права чрез споразумение

за имуществени отношения между съпрузи преди или по време на брака.

Страните по споразумението за имуществени отношения между съпрузи могат, вместо законния имуществен режим между съпрузи (член 89 и сл. от Гражданския кодекс), да приложат имуществения режим на разделност по време на брака (член 117 и сл. от Гражданския кодекс) или да изберат режим на универсална съпругеска имуществена общност (член 124 и сл.).

Ако със споразумението за имуществени отношения между съпрузи се установява режим на универсална съпругеска имуществена общност, имуществото, което е принадлежало на всеки от съпрузите преди сключването на брака, и имуществото, придобито от всеки от съпрузите по време на брака, се обединяват в общо неделимо цяло, от което никой от съпрузите не притежава отделна част по време на брака. В споразумението за имуществени отношения между съпрузи, с което се установява режим на универсална съпругеска имуществена общност, съпрузите се договарят кой ще бъде управителят на режима (съпругът, съпругата или двамата съвместно). Ако управителят на режима е единият от съпрузите, този съпруг може, при спазване на ограниченията, посочени в член 128, да използва имуществото, без да предоставя отчет за това, и да се разпорежда с него от свое име, като задължение на този съпруг е да покрива семейните разходи и разходите на съвместното домакинство.

Ако със споразумението за имуществени отношения между съпрузи се установява имуществен режим на разделност по време на брака, всеки от съпрузите не само запазва имуществото, което е притежавал отделно преди брака, но може също така да придобива, използва и да се разпорежда с имуществото от свое име, независимо от другия съпруг.

3 Съществуват ли ограничения на свободата в организиране на режима на имуществения отношения между съпрузи?

Единият от съпрузите може да прехвърли своето имущество или своя дял от съпругеската имуществена общност за управление на другия съпруг, който е длъжен да опази и защити това имущество, като използва всички средства, с които разполага. Ако недвижимата вещ, която е съпругеска имуществена общност, е вписана в Поземления регистър на името на единия съпруг, се предполага, че другият съпруг е прехвърлил своя дял от тази вещ за управление от съпруга, на чието име вещта е вписана.

Съпругът, който управлява сгради, принадлежащи на другия съпруг, трябва не само да извършва необходимите ремонти, но и да прави подобрения дотолкова, доколкото доходите от имуществото на другия съпруг позволяват това.

Недвижимото имущество на единия от съпрузите може да бъде отдавано под аренда или под наем от другия съпруг за срок не по-дълъг от три години, без договорът да се вписва в Поземления регистър. За да може единият от съпрузите да извърши действие по разпореждане с управлявани от него вещи от имуществото на другия съпруг извън границите на обичайното управление, той/тя трябва да получи съгласието на другия съпруг.

И двамата съпрузи са длъжни да покриват семейните разходи и разходите на съвместното домакинство от съпругеската имуществена общност. Ако съпругеската имуществена общност не е достатъчна за издръжката на семейството, всеки от съпрузите може да поиска от другия да участва в семейните разходи и в разходите на съвместното домакинство в съответствие неговото или нейното отделно финансово положение. Ако съпрузите живеят разделени, единият от съпрузите може, при необходимост, да поиска от другия средства в съответствие с финансовото положение на последния, за да се осигури предишното равнище на благосъстояние на претендиращия съпруг.

Зестрата, дадена на жена от нейните родители, роднини или други лица при сключване на брак, е собственост на съпругата, дори и да е дадена на съпруга.

За лично имущество на всеки от съпрузите се смята:

1. имуществото, което вече са притежавали преди датата на сключване на брака;
2. имущество, получено като дарение или наследство след датата на сключване на брака;
3. имущество за строго лично ползване от всеки от съпрузите;

4. имущество, необходимо на всеки от съпрузите, за да упражнява своята професия;
5. имущество, получено като обезщетение за вреди, както и всяка пенсия, свързана с частична или пълна загуба на работоспособност;
6. имущество, придобито със средства от прехвърлянето или замяната на лично имущество, при условие че това е изрично посочено в момента на придобиването.

Следното имущество също е част от съпружеската имуществена общност:

1. реализираните от всеки от съпрузите печалби, които са получени и не са изразходени към момента на прекратяване на съпружеската имуществена общност;
2. приходите от отделните дейности на всеки от съпрузите, ако не са изразходени към момента на прекратяване на съпружеската имуществена общност;
3. всяко предприятие, управлявано съвместно от съпрузите и създадено след датата на сключване на брака.

Управлението на общото имущество и представителството в съдебни производства във връзка с действия, свързани с общото имущество, е разделна отговорност на всеки от съпрузите, докато за действия по извънредно управление те са солидарно отговорни.

4 Какви са правните последици от развода, раздялата или унищожаването на брака по отношение на режима на имуществени отношения между съпрузи?

Имуществените правоотношения между съпрузите се прекратяват:

1. въз основа на споразумение между съпрузите;
2. ако единият от съпрузите почине;
3. при развод или в рамките на съществуващ брак — по искане на единия от съпрузите, ако дълговете на другия съпруг надвишават стойността на неговото или нейното отделно имущество или ако в резултат на неговите или нейните действия съществува риск от значително намаляване или изчерпване на имуществото.

При разделяне на съпружеската имуществена общност се взема предвид цялото имущество, което не е признато като отделно имущество на един от съпрузите, а именно движимите и недвижимите вещи заедно с всички техни принадлежности, както и вземанията и задълженията на съпруга.

Съпружеската имуществена общност се разделя по реда на общите разпоредби относно производството по делба на имущество (член 731 и сл.).

5 Какви са последиците от смъртта на единия от съпрузите върху режима на имуществени отношения между тях?

Ако имуществените правоотношения между съпрузите се прекратят поради смъртта на единия от съпрузите, първо преживелият съпруг получава своя дял, след което делът на починалия съпруг преминава към неговите или нейните наследници.

Преживелият съпруг наследява починалия, независимо от това каква форма на имуществени отношения се е прилагала по време на брака им.

Съпругът наследява част, равна на частта на всяко дете, ако броят на децата, които са изразили намерение да приемат наследството, е по-малък от четири, но получава четвърт дял, ако има четири или повече деца, които са изразили намерение да приемат наследството.

6 Кой орган е компетентен да се произнесе по случай, свързан с

режима на имуществени отношения между съпрузи?

Съдебните органи са компетентни в съответствие с общите правила.

7 Какви са последиците от имуществения режим между съпрузи за правоотношенията между единия от съпрузите и трети лица?

Съпрузите носят отговорност за задълженията, които са поели съвместно за удовлетворяване на нуждите на семейството или нуждите на съвместното домакинство, до размера на съпружеската имуществена общност, както и на отделното имущество на всеки от тях, ако съвместното имущество е недостатъчно.

Всеки съпруг носи отговорност за задълженията, които е поел лично за удовлетворяването на нуждите на семейството или нуждите на съвместното домакинство, до размера на собственото си имущество, ако съпружеската имуществена общност не е достатъчна. Другият съпруг носи отговорност за тези задължения до размера на собственото си имущество само ако полученото в изпълнение на неговото задължение е използвано за удовлетворяване на нуждите на семейството или на съвместното домакинство.

Всеки съпруг носи отговорност за задължения, произтичащи от негови или нейни неправомерни действия, първо до размера на своето лично имущество, но ако то е недостатъчно, до размера на своя дял от съпружеската имуществена общност.

Всеки съпруг носи отговорност за задължения, които е поел от свое име или без предварителното съгласие на другия съпруг, първо до размера на своето лично имущество, но ако то е недостатъчно, до размера на своя дял от съпружеската имуществена общност.

Имуществото на единия съпруг не се използва за погасяване на задълженията на другия съпруг. Ако по отношение на дълговете на единия от съпрузите е започнато производство по събиране на вземания срещу отделно имущество на другия съпруг, другият съпруг може да поиска това имущество да бъде освободено от производството по събиране на вземания. Ако във връзка с дълговете на единия от съпрузите е започнато производство по събиране на вземания, насочено срещу съпружеската имуществена общност, другият съпруг може да поиска имуществото да бъде разделено и неговият или нейният дял да бъде освободен от производството за събиране на вземания.

Разделянето на съпружеската имуществена общност не лишава кредиторите на съпрузите от техните права. Третите лица запазват правата, които са придобили.

8 Кратко описание на процедурата за разпределение, включително разделянето, разпределянето и ликвидирането на режима на имуществените отношения между съпрузи в тази държава членка.

Ако в рамките на съществуващ брак съпружеската имуществена общност е била разделена, към имуществените отношения между съпрузите се прилагат разпоредбите относно имуществения режим на разделност (член 117 и сл.).

Ако със споразумението за имуществени отношения между съпрузи се установява имуществен режим на разделност по време на брака, всеки от съпрузите не само запазва имуществото, което е притежавал отделно преди брака, но може също така да придобива, използва и да се разпорежда с имуществото от свое име, независимо от другия съпруг.

9 Каква е процедурата и документите или информацията, които обикновено се изискват за целите на регистрацията на недвижимата

собственост?

За да имат споразуменията за имуществени отношения между съпрузи обвързващо действие по отношение на трети лица, те трябва да бъдат вписани в Регистъра на имуществените режими между съпрузи, а когато става въпрос за недвижимо имущество — и в Поземления регистър.

Тежестта на доказване, че конкретно имущество е отделно, носи съпругът, който твърди това. Обстоятелството, че недвижима вещь представлява отделно имущество на единия съпруг, се вписва в Поземления регистър.

Обстоятелството, че недвижимият имот е част от съпружеска имуществена общност, се вписва в Поземления регистър. Всеки от съпрузите може да поиска правата върху недвижими имоти, които са част от съпружеската имуществена общност, да бъдат вписани в Поземления регистър на името на двамата съпрузи.

Ако в рамките на съществуващ брак съпружеската имуществена общност е била разделена, към имуществените отношения между съпрузите се прилагат разпоредбите относно имуществения режим на разделност. Договорите и съдебните решения пораждат действие спрямо трети лица, след като бъдат вписани в Регистъра на имуществените режими между съпрузи или, в случай на недвижимо имущество, след като бъдат вписани в Поземления регистър.

Извлеченията от вписванията в Регистъра на имуществените отношения между съпрузи се публикуват незабавно за информация в официалния вестник, а уведомленията относно недвижимото имущество се изпращат на Службата по вписванията за вписване в Поземления регистър.

■ Последна актуализация: 25/06/2024

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.